

طراحی الگوی ارزش گذاری بازیکنان ورزشی (مطالعه موردی: بازیکنان والیبال ایران)

محمد محمدپوری^۱، مهوش نوربخش^{۲*}، میثم شفیعی رودپشتی^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۳/۲۰

تاریخ تصویب: ۱۴۰۴/۰۵/۳۱

ص ص: ۲۱۰-۱۸۳

چکیده

ارزشیابی و ارزشگذاری در تمام سازمان ها دارای اهمیت است و این امر در سازمان های ورزشی نیز به عنوان معیاری مهم جهت شناخت بازیکنان، توانمندی آنان، شناخت تفاوت های فردی، استعداد و در نهایت قیمت گذاری، انتخاب و بکارگیری آنان در تیم ها مورد استفاده قرار می گیرد. بر همین اساس مطالعه حاضر به طراحی الگویی جهت ارزشیابی، ارزشگذاری و قیمت گذاری بازیکنان والیبال در ایران می پردازد. روش تحقیق حاضر از نوع رویکرد ترکیبی کمی و کیفی است. جامعه آماری در فاز کیفی شامل ۲۶۰ مقاله استخراج شده از منابع معتبر به روش فراترکیب می باشد از مقاله های استخراج شده تعداد ۱۰۰ مقاله جهت ارزیابی نهایی انتخاب شدند. جهت بررسی مدل طراحی شده از روش کیفی دیاگرام سببی استفاده گردید. جامعه آماری در بخش کمی شامل مجموع بازیکنان لیگ برتر والیبال ایران به تعداد ۱۶۸ نفر بودند و نمونه آماری با توجه به محدودیت دسترسی به صورت احتمالی و از نوع قضاوتی در دسترس، شامل ۳۰ نفر از بازیکنان لیگ والیبال می باشد. ابزار جمع آوری داده ها بر اساس مصاحبه نیمه ساختار یافته، پرسشنامه بسته و چک لیست می باشد که به روش دلفی فازی انجام گردید. از مقاله های منتخب تعداد ۱۲۵ مولفه

۱. دانشجوی دکتری گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران
mohamad.mohamadpouri@yahoo.com

۲. استاد گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران
(نویسنده مسئول)* mahvashnoorbakhsh@yahoo.com

۳. دکتری مدیریت بازاریابی بین الملل، دانشگاه تهران، تهران، ایران
maysam.shafiee@ut.ac.ir

استخراج گردید، تعدادی از شاخص ها حذف و تعداد دیگری توسط خبرگان اضافه گردید و در نهایت تعداد ۶۰ شاخص مورد تایید قرار گرفت. شاخص ها به دو گروه کمی و کیفی تقسیم گردیدند. شاخص ها بر اساس منابع معتبر و با استفاده از نظر خبرگان در استاندارد ۱۰ امتیازی رتبه بندی و امتیازدهی شدند و امتیاز هر مولفه تعیین شد. در مرحله بعد داده های مربوط به شاخص های کمی و کیفی بازیکنان با استفاده از پرسشنامه و چک لیست، جمع آوری گردید و مجموع نمرات هر بازیکن از شاخص ها به دست آمد. در مرحله بعد مجموع مبلغ موجود در لیگ جهت خرید یا فروش بازیکنان به دست آمد و سپس با استفاده از محاسبات ریاضی ارزش ریالی هر امتیاز تعیین گردید. در انتها مجموع امتیازهای کسب شده توسط بازیکن بر ارزش هر امتیاز ضرب شده و ارزش نهایی بازیکن مشخص گردید. نتایج نشان داد، گران ترین بازیکن با ارزش ۱۳.۵۳۲.۵۳۹.۴۴۴ ریال و ارزان ترین بازیکن با ارزش ۷.۰۲۳.۸۰۹.۴۰۰ ریال در بین بازیکنان لیگ برتر والیبال کشور هستند. همچنین نتایج نشان داد ارزش واقعی بازیکنان با ارزش مبلغ قراردادهای آنان متفاوت است. الگوی طراحی شده نیز به وسیله نظرات خبرگان و به روش دیاگرام سببی مورد تایید قرار گرفت. این تحقیق نشان داد نحوه قیمت گذاری بازیکنان و قرارداد آنان تناسبی با ارزش واقعی آنها ندارد، این موضوع در ایران می تواند علل متفاوتی داشته باشد اما یکی از دلایل اصلی این موضوع عدم وجود الگویی مناسب در ارزیابی، ارزشگذاری و تعیین قیمت بازیکن می باشد. در همین خصوص باشگاه و مسوولین مربوطه با اجرای این الگو در تیم های خود می توانند ارزش واقعی بازیکنان خود را به دست آورند. و با اجرای دوره ای این آزمون، ارزش بازیکنان خود را در طول زمان بررسی کنند و تمهیدات مناسب جهت به کارگیری آنان را در پست های مناسب در مسابقات والیبال را فراهم نمایند. و در این بین بازیکنان نیز با آگاهی از موقعیت خود نسبت به رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت خود تلاش خواهند نمود.

واژه های کلیدی: ارزشگذاری، والیبال، حسابداری، منابع انسانی

Designing a Valuation Model for Sports Players (case study: Iranian volleyball players)

Mohammad Mohammadpoori¹, Mahvash Noorbakhsh^{2*}, Maysam Shafiee Roodposhti³

Abstract

The purpose of this study was to design a model for evaluating valuing and pricing volleyball players in Iran. The current research method is a combined quantitative and qualitative approach. The statistical population in the qualitative phase includes 260 articles extracted from reliable sources using the meta-combination method, and 100 articles were selected for final evaluation. In order to check the designed model, the qualitative method of causal diagram was used. In the quantitative part, the statistical population consisted of 168 players of Iran's premier volleyball league, and the statistical sample included 30 players of the volleyball league due to the limitation of access in a possible and judgmental way. The data collection tool is based on semi-structured interviews, closed questionnaires and checklists, which were conducted using the fuzzy Delphi method. 125 components were extracted from the selected articles, some indicators were removed, and another number were added by experts and finally 60 indicators were approved. The indicators were divided into two quantitative and qualitative groups. The indicators were ranked and scored based on reliable sources and using the opinion of experts in a 10-point standard, and the score of each component was determined. In the next step, the data related to the quantitative and qualitative indicators of the

1. PhD Student of Department of Sport Management, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.

mohamad.mohamadpouri@yahoo.com

2. Corresponding Author, Professor of Department of Sport Management, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran

Corresponding Author*: mahvashnoorbakhsh@yahoo.com

3. Associate Professor of International Marketing Management, University of Tehran, Tehran, Iran

maysam.shafiee@ut.ac.ir

players were collected using questionnaires and checklists, and the total scores of each player were obtained from the indicators. In the next step, the total amount available in the league for buying or selling players was obtained, and then the Riyal value of each point was determined using mathematical calculations. At the end, the total points earned by the player were multiplied by the value of each point and the final value of the player was determined. The results showed that the most expensive player with a value of 13,532,539,444 Rials and the cheapest player with a value of 7,023,809,400 Rials are among the players of the country's top volleyball league. Also, the results showed that the real value of the players is different from the value of their contracts. The designed model was also confirmed by the opinions of experts and by the causal diagram method. This research showed that the pricing of players and their contracts is not proportional to their real value, this issue in Iran can have different causes, but one of the main reasons for this issue is the lack of a suitable model in evaluating, valuing and determining the price of players. In this regard, the club and the relevant officials can get the real value of their players by implementing this model in their teams. And by conducting this test periodically, they will check the value of their players over time and provide appropriate arrangements to employ them in appropriate positions in volleyball matches.

Keywords: valuation, volleyball, accounting, human resources

مقدمه

محیط امروز، محیطی پیچیده و پیش بینی ناپذیر است و سازمان ها پیوسته با توسعه های اجتماعی مانند جهانی شدن، پیش رفت های فناوری و افزایش رقابت جهانی مواجه اند (گوارتز^۱ و همکاران، ۲۰۱۱). در چنین محیطی سازمان ها دریافته اند که مزیت رقابتی پایدار، مبتنی بر منابع انسانی است و موفقیت یک سازمان، به توانایی موفقیت در مدیریت این دارایی ارزشمند بستگی دارد (ادرر^۲، ۲۰۰۶). در سازمان ها، منابع ارزشمندی وجود دارد که هر یک از آنها، نقش مهمی در موفقیت آنها ایفا می کنند؛ اما نقش انسان به عنوان مهم ترین سرمایه هر سازمان، پررنگ تر از سایر منابع است (ابطحی، ۱۳۷۴). به طوری که، مدیریت کردن این سرمایه ارزشمند و استفاده بهینه از آن، مهم ترین کارهایی است که باید در هر سازمان انجام شود. از آنجا که منابع انسانی با ارزش ترین عامل تولید و منبع اصلی فرآیند افزایش کارایی و بهبود عملکرد سازمانی به حساب می آید به همین دلیل می بایست مجموعه نیروی انسانی به مثابه یک سیستم تلقی شده و با استراتژی کلی سازمان مرتبط و هماهنگ گردد (میرسپاسی، ۱۳۷۵). منابع انسانی در واقع سرمایه یک سازمان محسوب می گردند، توسعه سرمایه انسانی فرآیندی مربوط به فعالیت های توسعه ای است که یک سازمان برای تجهیز و بهبود مهارت ها، استعدادها، شایستگی ها، دانش و توانایی های خلاقانه آن کار می کند. همچنین شامل کلیه فعالیت هایی است که فرد برای توسعه مهارت ها، توانایی ها، دانش و تخصص خود برای انجام کارها به صورت موثر انجام می دهد (لیفیه و فولرت^۳، ۲۰۲۳). اما موضوع اساسی این است که چگونه مدیران سازمان می توانند این منابع را مدیریت نمایند. دانستن اطلاعات درباره ارزش اقتصادی چنین دارایی هایی برای سازمان ها از نکات قوت آنها محسوب می گردد، در این میان یکی از همین منابع انسانی که بسیار حساس می باشد سرمایه انسانی، حسابداری منابع انسانی و ارزش گذاری آن است. یکی از هدف های عمده حسابداری منابع انسانی، گسترش کاربرد روشهای معتبر و درخور اطمینان برای اندازه گیری ارزش منابع انسانی کارکنان در سازمان است. برای تعمیم روش های اندازه گیری ارزش منابع انسانی باید ارزش خدمات کارکنان و عواملی را که روی این ارزش اثر می گذارند مشخص شود (غلامی، ۱۳۸۵). ارزشیابی و ارزشگذاری در تمام سازمان ها دارای اهمیت است و این امر در سازمان های ورزشی نیز به عنوان معیاری مهم جهت شناخت بازیکنان، توانمندی آنان، شناخت تفاوت های فردی، استعداد و در نهایت قیمت گذاری، انتخاب و بکارگیری آنان در تیم ها مورد استفاده قرار می گیرد. از

1. Govaerts
2. Ederer
3. Leifheit & Follert,

آنجایی که یکی از اهداف اصلی باشگاه‌ها و موسساتی که به ورزش حرفه‌ای می‌پردازد کسب سود و درآمد است لذا در دنیا باشگاه‌ها و موسسات نیز به عنوان سازمان‌های اقتصادی و تاثیرگذار بر اقتصاد کشور به نیروی انسانی کارآمد توجه زیادی دارند (پولی^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). باشگاه‌های ورزشی در هرجایی دیده می‌شوند و لیگ‌های حرفه‌ای در رشته‌های مختلف فعالیت می‌کنند. در چند سال اخیر در کشور ما باشگاه‌های ورزشی دولتی رونق یافته‌اند که به تبع آن بسیاری از شرکت‌های دولتی صاحب درآمد بالا از قبیل: سایپا، ایران خودرو، فولاد مبارکه، فولاد خوزستان، ذوب آهن اصفهان، برق شیراز، تراکتور سازی تبریز و غیره باشگاه‌هایی را بنا نهاده‌اند. باشگاه‌های ورزشی به درآمد زیادی نیاز دارند تا بتوانند هزینه‌های ضروری و اجتناب‌ناپذیر این صنعت را تامین کنند. هزینه‌های عمده و کلی تیم‌های ورزشی شامل حقوق و پاداش بازیکنان، هزینه‌های خرید و فروش و انتقال بازیکنان به باشگاه، مدیریت نیروی انسانی، ایجاد و نگهداری فضاهای ورزشی، هزینه مسافرت، مالیات، بیمه، هزینه‌های اداری و خدمات از یک طرف و درآمدهای کلی و عمده شامل اسپانسرهای مالی، حق پخش تلویزیونی، فروش بازیکن، تبلیغات، فروش وسایل ورزشی و فروش بلیط ورودی برای تماشای بازی‌هاست (دفتر مطالعات فرهنگی مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۶). بازیکنان به عنوان سرمایه‌های با ارزش یک باشگاه ورزشی، مهم‌ترین و گران‌قیمت‌ترین دارایی باشگاه‌های ورزشی هستند و در بازارهای مرتبط، برای آنها مبالغ گزافی پرداخت می‌شود در حال حاضر در ایران، مبالغ پرداختی از این بابت به طور معمول به عنوان هزینه دوره در صورت سود و زیان منظور می‌شود. از این رو بازیکنان در ترازنامه باشگاه‌های ایران به عنوان دارایی نشان داده نمی‌شوند، همچنین در تعیین ارزش دارایی‌های انسانی باشگاه‌های ورزشی رویه‌های مختلفی قابل اجرا می‌باشد که ضرورت شناسایی و انتخاب رویه‌ای متناسب با شرایط حال حاضر ورزش در ایران ضروری به نظر می‌رسد و با توجه به اهمیت مبالغ پرداختی جهت خرید بازیکنان و نقش این منابع در دستیابی باشگاه‌های ورزشی به اهداف ورزشی و تجاری، تعیین ارزش بازیکنان برای باشگاه‌های ورزشی مساله با اهمیتی محسوب می‌شود. عدم وجود مدلی برای ارزیابی تعیین کیفیت بازیکنان، فقدان برنامه ریزی راهبردی نظام باشگاه‌ها، ضعف در سازمان‌دهی مرتبط با نظام باشگاه‌ها، ضعف در نظارت، کنترل و ارزیابی باشگاه‌های ورزشی، فقدان فرایند تحقیق و پژوهش، ضعف در قوانین موجود و دولتی بودن باشگاه‌های بزرگ ورزشی بزرگ‌ترین مشکلات نظام باشگاه‌داری ایران است. در ادبیات مدیریت ورزشی، هنوز مدلی که بتوان بر اساس آن به تعیین ارزش یک ورزشکار (بر اساس بازدهی غیر قطعی او در آینده) پرداخت، وجود ندارد. همچنین تحقیقات بسیار کمی پیرامون

تدوین و پی ریزی مدل ها و روش هایی برای سازمان ها و باشگاه های ورزشی به منظور اندازه گیری بهای تمام شده و ارزش پولی و غیرپولی کارکنان و بازیکنان، یعنی حول محور اصلی صورت گرفته است (ایزدیار، ۱۳۹۵). در ایران، تامین مالی در بیشتر باشگاه های ورزشی به نوعی از سوی سازمان ها و نهادهای دولتی و منابع ملی صورت می گیرد. بنابراین باشگاه ها خصوصی محسوب نمی شوند و برای بقای خود به شدت به منابع دولتی وابسته اند. در حیطه قراردادهای بازیکنان حرفه ای و نقل و انتقال آنان اختلاف چشمگیری بین لیگ فوتبال ایران و سایر کشورها وجود دارد به طوری که خدامرادی و همکاران معتقد هستند اساسا در لیگ حرفه ای ایران، بازیکن حرفه ای و قرارداد حرفه ای به روشنی تعریف نشده است (خدامرادی، ۲۰۱۱). در بررسی تحقیقات صورت گرفته در زمینه قیمت گذاری و ارزشگذاری بازیکنان نشان می دهد که دیگر کشورها نیز درصدد برنامه ریزی و اجرای صحیح نحوه ارزشگذاری بر روی بازیکنان ورزش های مختلف می باشند، به طوری که تونارو^۱ همکاران (۲۰۰۵)، در تحقیق خود اظهار داشتند یک بازیکن در هر باشگاه نسبت به باشگاه های دیگر متفاوت است و این ارزش به درآمد باشگاه و امتیازات خلق شده توسط تیم، بستگی دارد. همچنین لنتن^۲ و همکاران (۲۰۱۲)، به تبیین مدلی برای تعیین قیمت بازیکنان در مزایده لیگ برتر کریکت هندوستان پرداختند و متغیرهایی را بر مبنای خصوصیات شخصیتی و توانایی های ورزشی بازیکنان تعریف کردند که قدرت تفسیر ارزش بازیکنان لیگ برتر کریکت هندوستان را دارا بودند. در تحقیق دیگری که توسط نبیونی و رحمانی (۱۳۹۷) که به بررسی نقش حسابداری منابع انسانی بر عملکرد سازمان های ورزشی انجام گرفت، نشان داد که استفاده از بسته حسابداری مدیریت نوین با تغییرات و عملکرد سازمان ورزشی رابطه مثبت دارد. بررسی ها نشان می دهد در میان انواع ورزش در دنیا والیبال دارای جایگاه مهم و خاصی می باشد، در ایران نیز والیبال ورزشی پرطرفدار است که پیشرفتی روز افزون دارد و با توجه به رشد بیش از پیش این رشته در کشور و وجود پتانسل در این رشته و همچنین وجود مسائل مهمی که رشته والیبال دست به گریبان است نیاز به بررسی های علمی و حل معضلات به صورت علمی می باشد. در زمینه ارزش گذاری منابع انسانی در سازمان و نظرات متفاوتی که در این زمینه وجود دارد در سازمان ورزشی نیز اختلاف نظر و چانه زنی برای تعیین دستمزد یا مبلغ قرارداد ورزشکاران از موضوعات بحث برانگیز است و طی سال های اخیر و با جهت گیری به سمت حرفه ای شدن ورزشکاران، بروز و ظهور بیشتری نسبت به سال های قبل یافته، به خصوص به تازگی تعیین دستمزد ورزشکاران با نظارت و تصمیم دولت صورت می گیرد. این مساله در تمامی ورزش کشور ما دیده می شود که این امر در رشته های مختلف همچون والیبال نیز به همین گونه است، در حالی که مبالغ هنگفتی برای خرید بازیکنان در والیبال هزینه می شود، سازمان لیگ والیبال کشور ضعف های بسیاری در زمینه کمبود بودجه و مشکلات مالی دارد.

1. Tunaru
2. Lenten

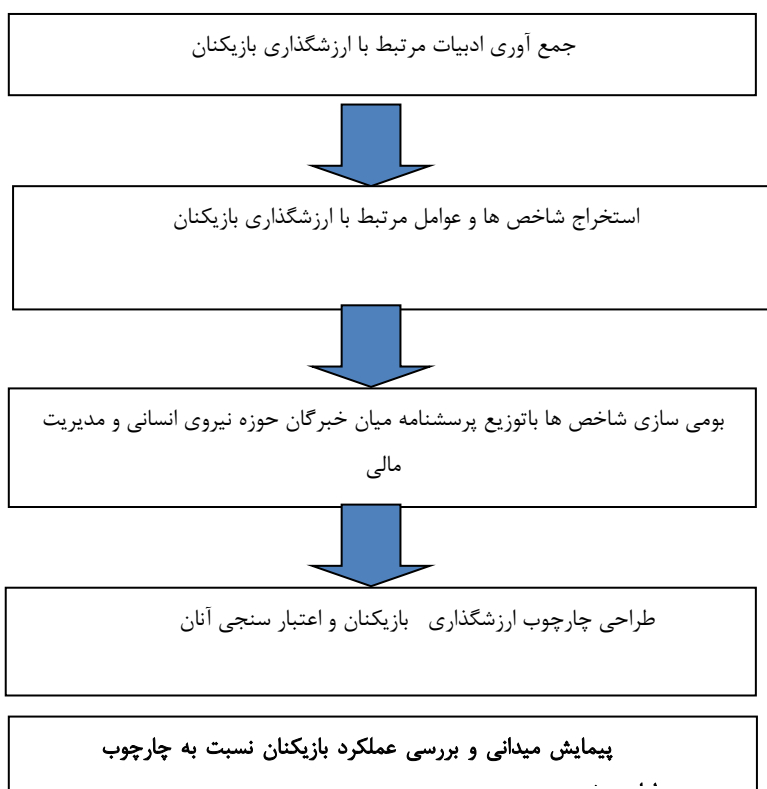
مدیران دولتی که دغدغه زیادی در زمینه سود و زیان بنگاه تحت مدیریت خود ندارند، تمایل ندارند در برابر این فشارها مقاومت چندانی نشان دهند و سقفی برای این قراردادها رعایت کنند؛ اما مشکل ناشی از آن است که این دستمزدها از منابع عمومی در اختیار دولت یا شرکت های در مالکیت دولت پرداخت می شود و در صورت فاصله گرفتن آن با میانگین دستمزد عمومی در کشور، حساسیت و توجه عامه مردم بر آنها متمرکز شده و سوال برانگیز می شود (ایزدیار، ۱۳۹۵). با توجه به مطالب عنوان شده، جهت رفع معضلات به وجود آمده در ورزش کشور به خصوص ورزش پرطرفدار والیبال، پژوهش حاضر به بررسی این نکته می پردازد که آیا می توان با طراحی الگویی مناسب جهت ارزشگذاری بازیکنان به ارزش واقعی بازیکنان پی برد و معضل قیمت گذاری آنان را برطرف نمود؟

روش شناسی پژوهش

روش تحقیق در این پژوهش کاربردی است که به صورت ترکیبی کمی و کیفی انجام گردید. این تحقیق از نظر نحوه گردآوری اطلاعات توصیفی می باشد که به صورت پیمایشی انجام گرفته است. در فاز کیفی این پژوهش در ابتدا با استفاده از روش هفت مرحله ای فراترکیب^۱ سندلوسکی و باروسو^۲، (۲۰۰۳) (مراحل تنظیم پرسش های پژوهش، بررسی نظام مند متون، جست و جو و انتخاب مقاله های مناسب، استخراج اطلاعات مقاله ها، تجزیه و تحلیل و تلفیق یافته های کیفی، کنترل کدهای استخراجی و ارائه یافته ها) انجام گردید.

1. Meta-synthesis
2. Sandelowski & Barroso

۱- فاز کیفی تحقیق

شکل ۱- مراحل اجرای فازهای تحقیق

۲- فاز کمی تحقیق

قبل از اینکه در این پژوهش به سوال اصلی تحقیق که همان چگونگی طراحی الگوی ارزشگذاری بازیکنان است، پرداخته شود در ابتدا نیازمند رفع پیش نیازهای مربوط به طراحی این الگو می باشد، بنابراین در گام اول با استفاده از پارامترهای چه چیزی (What)، جامعه مورد مطالعه (Who)، محدودیت زمانی (When)، چگونگی روش (How)، پرسش های پژوهش در رابطه با شاخص های تعیین کننده، فرایند ارزشگذاری بازیکنان و وضعیت ارزشی آنها را پاسخ داده می شود، سپس سوال اصلی پژوهش مورد بررسی قرار خواهد گرفت. در اجرای این فرایند، تعداد ۲۶۰ مقاله معتبر خارجی و ایرانی مرتبط با ارزشگذاری منابع انسانی و چارچوب آن، در نشریه

ها، مجلات و موتورهای جست و جو طی ۲۰ سال اخیر مطالعه گردید. برای انتخاب مقاله های مناسب، پارامترهای مختلفی مانند چکیده، محتوا، دسترسی و کیفیت روش پژوهش مورد ارزیابی قرار گرفت، که از این تعداد در نهایت تعداد ۱۰۰ مقاله جهت ارزیابی تایید شد، از بین این مقاله ها تعداد ۱۲۵ شاخص به عنوان متغیرهای اصلی ارزشگذاری بازیکنان استخراج و کد گذاری گردیدند. در مرحله بعد، کدهای استخراج شده بر حسب قرابت معنایی و مفاهیم ایجاد شده در مقوله ای مشابه دسته بندی و چارچوب اولیه ارزشگذاری ارائه گردید، برای شناسایی شاخص ها و تعیین روایی و پایایی چارچوب ارائه شده، پیمایش میدانی انجام گردید، که ابزار آن مصاحبه نیمه ساختار یافته و همچنین توزیع پرسشنامه نیمه بسته در بین جامعه آماری بود، که با استفاده از آن روایی و پایایی چارچوب استخراج شده از روش فرا ترکیب، مورد بررسی قرار گرفت. جامعه آماری شامل کلیه کارشناسان و متخصصین مسائل نیروی انسانی و مدیریت مالی در ورزش و همچنین کارشناسان والیبال بودند. در بخش بعدی این پژوهش با استفاده از روش نمونه گیری گلوله برفی حجم نمونه با نظرات ۱۰ نفر از خبرگان به اشباع رسید، که با استفاده از نظرات آنان چارچوب نهایی ارزشگذاری بازیکنان، تعیین گردید. برای تحلیل نتایج پرسشنامه خبرگان، جهت بومی سازی شاخص ها، از روش دلفی فازی و نرم افزار SPSS استفاده شد تا شاخص های نامرتب با ارزشگذاری بازیکنان والیبال، حذف شده و شاخص های مرتبط با یکدیگر در کنار هم قرار بگیرند به این ترتیب شاخص ها شناسایی گردیدند. در نهایت با حذف شاخص های نامرتب و اضافه نمودن شاخص های دیگر توسط خبرگان و تایید آن توسط دیگر خبرگان نتیجه نهایی مشخص گردید. در این تحقیق روایی محتوایی از دو جنبه صورت گرفته است؛ جنبه اول استفاده از اجزا و شاخص های ارزشگذاری بازیکنان والیبال و چارچوب آن در ادبیات گذشته است که خود به روایی چارچوب منجر می شود و جنبه دوم، طبقه بندی مقوله ها و کدها از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته با خبرگان ارائه شد که آنها نیز مقوله بندی ها تایید کردند. برای تایید پایایی هم از تکنیک ایجاد فرایندهای ساختمند برای اجرا و تفسیر مصاحبه های همگرا، استفاده گردید، در نتیجه پایایی این چارچوب نیز از طریق مصاحبه و تفسیر آن اثبات شده است. در انتها نیز پژوهشگران جهت ارزشگذاری مالی بازیکنان والیبال به وسیله روش قضاوتی و نمونه در دسترس و با استفاده از فرمول های ساده ریاضی به ارزشگذاری مالی ۳۰ نفر از بازیکنان لیگ برتر والیبال کشور پرداختند. پس از اجرای مدل و قیمت گذاری بازیکنان، محققین با توجه به نتایج به دست آمده، و همچنین از طریق دسته بندی و مقوله بندی شاخص ها اقدام به طراحی الگوی تحقیق نمودند. پس از طراحی و ارائه الگو به وسیله روش دیگرام سببی و نظر خبرگان مورد تایید قرار گرفت.

یافته ها

پس از اینکه شاخص ها از مقالهای مورد بررسی استخراج شدند آنها در جداول جداگانه به گروه های فیزیولوژیک، آناتومیک، مهارتی و ویژگی های روانشناختی تقسیم بندی گردیدند که ستون اول شاخص مورد نظر، ستون دوم تعداد فراوانی مقاله هایی که به آن شاخص اشاره کرده بودند و در ستون سوم نیز نام نویسنده های مقاله به همراه سال انتشار آن ذکر گردید. در جدول ۱ گروه آناتومیک نمایش داده شده است.

جدول ۱- عوامل آناتومیک

کد ها	فراوانی	منابع
قد	۱۶	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، مرادزاده و همکاران (۱۳۹۶)، باسره و همکاران (۱۳۹۴)، ابراهیم و همکاران (۱۳۸۳)، شوندی و صارمی (۱۳۹۱)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)، ابراهیمی عطری و همکاران (۱۳۸۸)، توسلی و همکاران (۱۳۸۰)، سوزن (۲۰۱۲)، موک و ویرث (۲۰۱۹)، گابت و همکاران (۲۰۰۶)، سانچز مورنو و همکاران (۲۰۱۴)، کارداسو مارکز و گنزالس بادیلو (۲۰۰۶)، گالاورا و همکاران (۲۰۱۱)، گاراو و سینگ (۲۰۱۴)، جیانوپولوس و همکاران (۲۰۱۷)، بوشکو (۲۰۰۹)
وزن	۱۶	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، ابراهیم و همکاران (۱۳۸۳)، شوندی و صارمی (۱۳۹۱)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)، ابراهیمی عطری و همکاران (۱۳۸۸)، توسلی و همکاران (۱۳۸۰)، سوزن (۲۰۱۲)، سوناواک و همکاران (۲۰۰۳)، آبرو د.آلمدیا و آبرو سوارز (۲۰۰۳)، موک و ویرث (۲۰۱۹)، سوناکی و همکاران (۲۰۰۳)، بوشکو (۲۰۰۹)، گالاورا و همکاران (۲۰۱۱)، گاراو و سینگ (۲۰۱۴)، جیانوپولوس و همکاران (۲۰۱۷)، بوشکو (۲۰۱۹)
قد نشسته	۳	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، ابراهیم و همکاران (۱۳۸۳)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)

کد ها	فراوانی	منابع
طول پایین تنه	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، ابراهیم و همکاران (۱۳۸۳)،
گستره طولی دست ها	۱	نظری و همکاران (۱۳۹۴)،
طول دست (طول دو وست)	۳	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، باسره و همکاران (۱۳۹۴)، طبیبی و همکاران (۱۳۸۸)، (۲)
طول بازو	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، طبیبی و همکاران (۱۳۸۸)
طول ساعد	۳	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، طبیبی و همکاران (۱۳۸۸)، گاراو و سنگ (۲۰۱۴)
طول کف دست	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، ابراهیم و همکاران (۱۳۸۳)
محیط بازو ریلکس	۳	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، طبیبی و همکاران (۱۳۸۸)، شوندی و صارمی (۱۳۹۱)
محیط بازو منقبض	۱	نظری و همکاران (۱۳۹۴)
محیط ساعد	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، طبیبی و همکاران (۱۳۸۸)
عرض شانه	۳	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، ابراهیم و همکاران (۱۳۸۳)، گاراو و سنگ (۲۰۱۴)
محیط سینه	۳	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، شوندی و صارمی (۱۳۹۱)، طبیبی و همکاران (۱۳۸۸)
دور لگن	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، گاراو و سنگ (۲۰۱۴)

کد ها	فراوانی	منابع
دور کمر (محیط شکم)	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸) (۳)
دور ران	۵	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، شوندی و صارمی (۱۳۹۱)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)، گاراو و سینگ (۲۰۱۴)، گاراو و سینگ (۲۰۱۴)
دور ساق پا	۳	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، شوندی و صارمی (۱۳۹۱)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)
پهنای کندیل آرنج	۱	نظری و همکاران (۱۳۹۴)
شاخص طول پایین تنه (طول پا)	۴	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، باسره و همکاران (۱۳۹۴)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸) (۳)، گاراو و سینگ (۲۰۱۴)
سن	۱۷	رضایی و همکاران (۱۳۹۶)، سلطانی و شیخ (۱۳۹۳)، نظری و همکاران (۱۳۹۴)، میرکاظمی و همکاران (۱۳۹۳)، زارع باز قلعه (۱۳۹۲)، شفیعی رودپشتی و بهرامی (۱۳۹۵)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)، ابراهیم عطری و همکاران (۱۳۹۰)، توسلی و همکاران (۱۳۸۰)، سوزن (۲۰۱۲)، دریونس و واتون (۲۰۱۸)، سوناواک و همکاران (۲۰۰۳)، موک و ویرث (۲۰۱۹)، سوناکی و همکاران (۲۰۰۳)، دوب و همکاران (۲۰۱۵)، آلون و همکاران (۲۰۱۳)، گونزالز و همکاران (۲۰۱۱)
دور ساعد	۲	شوندی و صارمی (۱۳۹۱)، گاراو و سینگ (۲۰۱۴)
دور بازو	۱	گاراو و سینگ (۲۰۱۴)
درصد چربی بدن (توده چربی یا وزن	۱۰	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، ابراهیم و همکاران (۱۳۸۳)، شوندی و صارمی (۱۳۹۱)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)، ابراهیمی عطری و همکاران

کد ها	فراوانی	منابع
چربی)		(۱۳۹۰) ^{۲۲} ، سوناواک و همکاران (۲۰۰۳)، آبرو د.آلمدیا و آبرو سوارز (۲۰۰۳)، گالوراو و همکاران (۲۰۱۱)، مرادزاده و همکاران (۱۳۹۶)، جیانوپولوس و همکاران (۲۰۱۷)
توده خالص عضلانی (توده بدون چربی یا وزن بدون چربی)	۴	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)، ابراهیمی عطری و همکاران (۱۳۹۰) ^{۲۳} ، گونزالز و همکاران (۲۰۱۱)
شاخص توده بدن (وزن به قد)	۷	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، ابراهیم و همکاران (۱۳۸۳)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)، ابراهیمی عطری و همکاران (۱۳۹۰)، گالوراو و همکاران (۲۰۱۱)، مرادزاده و همکاران (۱۳۹۶)، بوشکو (۲۰۰۹)
نسبت کمر به لگن	۱	نظری و همکاران (۱۳۹۴)
شاخص کاتولی	۱	نظری و همکاران (۱۳۹۴)
چین پوستی سینه	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)
چین پوستی شکم	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)
چین پوستی ران	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)
چین پوستی فوق خاری	۱	نظری و همکاران (۱۳۹۴)
چین فوق خاصره	۱	نظری و همکاران (۱۳۹۴)

کد ها	فراوانی	منابع
چین سه سربازو	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)
چین تحت کتفی	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)
چین ساق پا	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، طیبی و همکاران (۱۳۸۸)
چین دو سر بازو	۱	نظری و همکاران (۱۳۹۴)
مجموع شش چین پوستی	۱	نظری و همکاران (۱۳۹۴)
مجموع هشت چین پوستی	۱	نظری و همکاران (۱۳۹۴)
نمره تیپ بدنی اکتومورف	۳	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، شوندی و صارمی (۱۳۹۱)، گاوراو و همکاران (۲۰۱۱)
نمره تیپ بدنی مزومورف	۳	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، شوندی و صارمی (۱۳۹۱)، گاوراو و همکاران (۲۰۱۱)
نمره تیپ بدنی اندومورف	۳	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، شوندی و صارمی (۱۳۹۱)، گاوراو و همکاران (۲۰۱۱)
نوع تیپ بدنی پست ها	۲	نظری و همکاران (۱۳۹۴)، شوندی و صارمی (۱۳۹۱)
Body Mass	۲	کاراهان (۲۰۱۸)، گابت و همکاران (۲۰۰۶)

پس از تنظیم و مرتب نمودن داه های به دست آمده، در مرحله بعد با انجام مصاحبه نیمه ساختار یافته با ۱۰ نفر از خبرگان حوزه مدیریت ورزشی و متخصصین والیبال و همچنین توزیع پرسشنامه نیمه بسته میان آنها، روایی و پایایی چارچوب استخراج شده از روش فرا ترکیب، مورد بررسی قرار گرفت. بعلاوه نتایج با استفاده از روش دلفی فازی مورد سنجش قرار گرفت، تا شاخص های نامرتبط با ارزشگذاری بازیکنان، حذف گردیدند و بنابراین شاخص ها مشخص شدند. روایی محتوای تحقیق نیز از دو جنبه صورت گرفت، جنبه اول استفاده از اجزا و

شاخص های ارزشگذاری بازیکنان و چارچوب های آن در ادبیات گذشته است که خود به روایی چارچوب منجر می شود و جنبه دوم، طبقه بندی کدها از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته با خبرگان ارائه شد که با نظرات آنان شاخص ها تکمیل گردید. برای تایید پایایی هم از تکنیک ایجاد فرایندهای ساختارمند برای اجرا و تفسیر مصاحبه های همگرا، استفاده شده است، در نتیجه پایایی این چارچوب نیز از طریق مصاحبه و تفسیر آن اثبات شده است. در مصاحبه با خبرگان تعداد ۱۰ شاخص به شاخص های ارزشگذاری اضافه گردید، لذا این شاخص ها نیز به جدول نهایی اضافه شدند. در نهایت تعداد ۶۰ شاخص مورد تایید قرار گرفت که از این تعداد ۴۰ شاخص کمی و ۲۰ شاخص از نوع کیفی هستند که در جدول زیر می توان مشاهده کرد.

جدول ۲- تعیین شاخص های نهایی

ردیف	شاخص های کمی	شاخص های کیفی
۱	میزان پرش دفاع	تاکتیک پذیری
۲	میزان پرش آشار (اسپک)	رضایت باشگاه از بازیکن
۳	ارسال با ساعد	چابکی بازیکن
۴	ارسال با پنجه	قدرت بازی با پا
۵	کمترین خطای در یک پست	انعطاف پذیری
۶	(تعداد حملات آشار امتیاز دار در یک لیگ)	سطح دانش والیبالی
۷	تعداد سرویس (آیس) موفق	کیفیت رابطه با هم تیمی ها
۸	بلاک موفق	میزان جذابیت برای اسپانسر
۹	بیشترین امتیاز در یک لیگ	کیفیت رضایت هواداران از بازیکن
۱۰	قد	کیفیت روحیه در شرایط عقب ماندن
۱۱	وزن	کیفیت زندگی حرفه ای
۱۲	بهترین دریافت کننده	تعهد به باشگاه
۱۳	سرعت	قدرت تاثیر روی تیم مقابل
۱۴	سن	وضعیت حضور در جراید و رسانه ها
۱۵	گستره طولی دست ها	مسئولیت پذیری
۱۶	طول دست	قدرت تصمیم گیری
۱۷	طول کف دست	میزان نفوذ روی دیگران
۱۸	محیط بازو ریلکس	رضایت مربی از بازیکن
۱۹	محیط بازو منقبض	کیفیت رعایت دستورات مربی
۲۰	محیط ساعد	رعایت اخلاق اجتماعی و عمومی
۲۱	عرض شانه	

۲۲	محیط سینه
۲۳	دور کمر
۲۴	درصد چربی بدن
۲۵	توده خالص عضلانی
۲۶	شاخص توده بدنی BMI
۲۷	نمره تیپ بدنی اکتومورف
۲۸	نمره تیپ بدنی مزومورف
۲۹	نمره تیپ بدنی اندومورف
۳۰	پرش عمودی
۳۱	VO2MAX
۳۲	قدرت هندگریپ
۳۳	دراز و نشست
۳۴	زمان واکنش
۳۵	چابکی
۳۶	تعداد حضور (زمان حضور مرتب) در یک لیگ
۳۷	قدرت بدنی
۳۸	تعداد come back با حضور بازیکن
۳۹	تعداد بازی ملی
۴۰	تعداد بازی باشگاهی

پس از تایید و تعیین شاخص ها توسط خبرگان، در مرحله بعد پژوهشگران نسبت به رتبه بندی هر کدام از شاخص ها اقدام نمودند. شاخص های کیفی هر کدام بر اساس طیف لیکرت به ۱۰ امتیاز طبقه بندی و مجموع ۲۰۰ امتیاز تعیین گردیدند. اما رتبه بندی شاخص های کمی از طریق استاندارد طبقه بندی ۱۰ امتیازی و بر اساس الگو و نمونه های سایت فدراسیون جهانی والیبال و مراجعه به کتب کارشناسی والیبال و همچنین نظر خبرگان انجام گردید. (این استاندارد بر اساس اطلاعات مربوط به ده بازیکن برتر والیبال دنیا می باشد که در سایت فدراسیون جهانی والیبال در مسابقات لیگ جهانی، گرندپریکس، و مسابقات قهرمانی جهان از سال ۲۰۱۱ الی ۲۰۱۷ جمع آوری شده است). بر این اساس شاخص های کمی هر کدام به ۱۰ امتیاز طبقه بندی و مجموع ۴۰۰ امتیاز تعیین شدند. این نتایج بدین معنی است که یک بازیکن از مجموع شاخص های مورد ارزیابی می تواند در مجموع ۶۰۰ امتیاز از مولفه های کمی و کیفی به دست آورد. در مرحله بعد امتیازهای بازیکنان با توجه به رتبه ای که در هر شاخص به دست می آورند جمع آوری و ثبت می گردد. جهت تحقق این موضوع محققین با استفاده از پرسشنامه جهت ارزیابی شاخص های کیفی و کاربرگ و چک لیست موجود در پرونده بازیکنان نسبت به جمع آوری داده های مربوط به آنها در لیگ برتر والیبال ایران اقدام نمودند. در این اعتبار سنجی به دلیل محرمانه

بودن اطلاعات بازیکنان از اعلام نام آنان خودداری نموده و صرفاً نتایج به دست آمده از نحوه عملکرد آنان مورد ارزیابی و بررسی قرار می گیرد. بر همین اساس به دلیل محدودیت دسترسی، ۳۰ نفر از بازیکنان در تیم ها و در پست های مختلف مورد ارزیابی و سنجش قرار گرفتند و با توجه به امتیاز به دست آمده طبقه ارزشی آنان نیز تعیین گردید که نتایج به شرح جدول زیر است.

جدول ۳- امتیازهای نهایی و طبقه امتیازی مولفه های کمی و کیفی و طبقه ارزشی

بازیکنان	امتیاز کسب کرده از شاخص های کمی	امتیازهای کسب کرده از شاخص های کیفی	مجموع امتیازات ارزشگذاری بازیکنان	طبقه ارزشی
بازیکن ۱	۲۳۳	۱۸۰	۴۱۳	بازیکنان ارزشمند
بازیکن ۲	۲۸۸	۱۶۰	۴۴۸	بازیکنان ارزشمند
بازیکن ۳	۳۵۶	۱۷۷	۵۳۳	بازیکنان کلیدی
بازیکن ۴	۳۵۸	۱۷۴	۵۳۲	بازیکنان کلیدی
بازیکن ۵	۳۸۸	۱۹۰	۵۷۸	بازیکنان کلیدی
بازیکن ۶	۳۳۳	۱۷۵	۵۰۸	بازیکنان کلیدی
بازیکن ۷	۳۱۲	۱۳۴	۴۴۶	بازیکنان ارزشمند
بازیکن ۸	۲۷۲	۱۲۲	۳۹۴	بازیکن متوسط
بازیکن ۹	۳۰۸	۱۴۷	۴۵۵	بازیکنان ارزشمند
بازیکن ۱۰	۲۹۹	۱۵۰	۴۴۹	بازیکنان ارزشمند
بازیکن ۱۱	۳۵۸	۱۷۷	۵۳۵	بازیکنان کلیدی
بازیکن ۱۲	۲۹۵	۱۳۴	۴۲۹	بازیکنان ارزشمند
بازیکن ۱۳	۳۰۵	۱۲۳	۴۲۸	بازیکنان ارزشمند
بازیکن ۱۴	۲۶۱	۱۰۰	۳۶۱	بازیکن متوسط
بازیکن ۱۵	۲۲۰	۹۵	۳۱۵	بازیکن متوسط
بازیکن ۱۶	۲۰۱	۹۹	۳۰۰	بازیکن متوسط
بازیکن ۱۷	۲۶۴	۱۴۱	۴۰۵	بازیکنان ارزشمند
بازیکن ۱۸	۲۶۸	۱۳۹	۴۰۷	بازیکنان ارزشمند
بازیکن ۱۹	۲۷۴	۱۲۸	۴۰۲	بازیکنان ارزشمند
بازیکن ۲۰	۲۵۰	۱۲۰	۳۷۰	بازیکن متوسط

بازیکن ۲۱	۲۶۱	۱۲۳	۳۸۴	بازیکن متوسط
بازیکن ۲۲	۲۵۴	۱۲۴	۳۷۸	بازیکن متوسط
بازیکن ۲۳	۲۵۲	۱۱۴	۳۶۶	بازیکن متوسط
بازیکن ۲۴	۲۶۳	۱۲۲	۳۸۵	بازیکن متوسط
بازیکن ۲۵	۲۲۸	۱۲۵	۳۵۳	بازیکن متوسط
بازیکن ۲۶	۲۲۱	۱۲۵	۳۴۶	بازیکن متوسط
بازیکن ۲۷	۲۲۱	۱۱۴	۳۳۵	بازیکن متوسط
بازیکن ۲۸	۲۰۷	۱۲۳	۳۳۰	بازیکن متوسط
بازیکن ۲۹	۲۲۵	۱۲۳	۳۴۸	بازیکن متوسط
بازیکن ۳۰	۲۰۷	۱۱۳	۳۲۰	بازیکن متوسط

پس از به دست آوردن امتیازهای مربوط به بازیکنان و مشخص شدن طبقه ارزشی آنها، جهت ارزشگذاری مالی بازیکنان به این روش اقدام می نماییم. کل مبلغ موجود در لیگ برتر والیبال کشور جهت خرید و فروش بازیکنان را بر کل امتیازهای محاسبه شده تقسیم کنیم. با این روش ارزش ریالی هر امتیاز به دست می آید. در همین راستا با استفاده از منابع معتبر در فدراسیون و سازمان لیگ والیبال، مجموع پول های در گردش والیبال جهت خرید و فروش بازیکنان مشخص گردید. داده ها نشان داد در سال ۱۴۰۲ از بین ۱۴ تیم حاضر در لیگ برتر والیبال کشور حدود ۸۰ درصد بازیکنان زیر دو میلیارد دستمزد دریافت می نمایند و الباقی بالاتر از دو میلیارد و حداکثر تا ۵ میلیارد دستمزد دریافت می کنند. بنابراین مجموع پول در گردش لیگ برتر والیبال کشور به قرار زیر است.

مجموع بازیکنان حاضر در لیگ والیبال کشور ۱۶۸ نفر در قالب ۱۴ تیم می باشند که از این تعداد ۱۳۴ نفر به طور میانگین مبلغ ده میلیارد ریال دستمزد دریافت می کنند و ۳۴ نفر دیگر به طور میانگین سی میلیارد ریال دستمزد دریافت می کنند که مجموع این مبالغ دو تریلیارد سیصد و شصت میلیارد ریال می باشد.

پس از به دست آوردن مجموع مبالغ در گردش به ترتیب زیر عمل می نماییم؛

ارزش ریالی هر امتیاز مکسوبه= مجموع درآمدهای سازمان تقسیم بر سقف امتیاز ممکن

(سقف امتیاز ممکن: عبارت است از حاصلضرب ۶۰۰ در تعداد بازیکنان)

سپس مجموع امتیاز های به دست آمده بازیکنان از شاخص های کمی و کیفی را در ارزش هر امتیاز ضرب کرده و ارزش ریالی هر بازیکن مشخص می گردد

با توجه با مشخص شدن امتیازهای بازیکنان و ارائه فرمول محاسبه ارزش بازیکنان، شاخص ریالی سازی برای هر بازیکن به شرح زیر تعیین می گردد.

$$۲۳.۴۱۲۶۹۸ = (۶۰۰ * ۱۶۸) / ۲.۳۶۰.۰۰۰ = \text{ارزش ریالی هر امتیاز}$$

ارزش ریالی هر بازیکن در جدول ۵ به تفکیک هر بازیکن نمایش داده شده است.

جدول ۴- ریالی سازی ارزش بازیکنان

بازیکنان	مجموع امتیازات ارزشگذاری بازیکنان	ارزش ریالی هر امتیاز	ارزش ریالی بازیکن
بازیکن ۱	۴۱۳	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۹.۶۶۹.۴۴۴.۲۷۴
بازیکن ۲	۴۴۸	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۱۰.۴۸۸.۸۸۸.۷۰۴
بازیکن ۳	۵۳۳	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۱۲.۴۷۸.۹۶۸.۰۳۴
بازیکن ۴	۵۳۲	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۱۲.۴۵۵.۵۵۵.۳۳۶
بازیکن ۵	۵۷۸	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۱۳.۵۳۲.۵۳۹.۴۴۴
بازیکن ۶	۵۰۸	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۱۱.۸۹۳.۶۵۰.۵۸۴
بازیکن ۷	۴۴۶	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۱۰.۴۴۲.۰۶۳.۳۰۸
بازیکن ۸	۳۹۴	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۹.۲۲۴.۶۰۳.۰۱۲
بازیکن ۹	۴۵۵	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۱۰.۶۵۲.۷۷۷.۵۹۰
بازیکن ۱۰	۴۴۹	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۱۰.۵۱۲.۳۰۱.۴۰۲
بازیکن ۱۱	۵۳۵	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۱۲.۵۲۵.۷۹۳.۴۳۰
بازیکن ۱۲	۴۲۹	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۱۰.۰۴۴.۰۴۷.۴۴۲
بازیکن ۱۳	۴۲۸	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۱۰.۰۲۰.۶۳۴.۷۴۴
بازیکن ۱۴	۳۶۱	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۸.۴۵۱.۹۸۳.۹۷۸
بازیکن ۱۵	۳۱۵	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۷.۳۷۴.۹۹۹.۸۷۰
بازیکن ۱۶	۳۰۰	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۷.۰۲۳.۸۰۹.۴۰۰
بازیکن ۱۷	۴۰۵	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۹.۴۸۲.۱۴۲.۶۹۰
بازیکن ۱۸	۴۰۷	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۹.۵۲۸.۹۶۸.۰۸۶

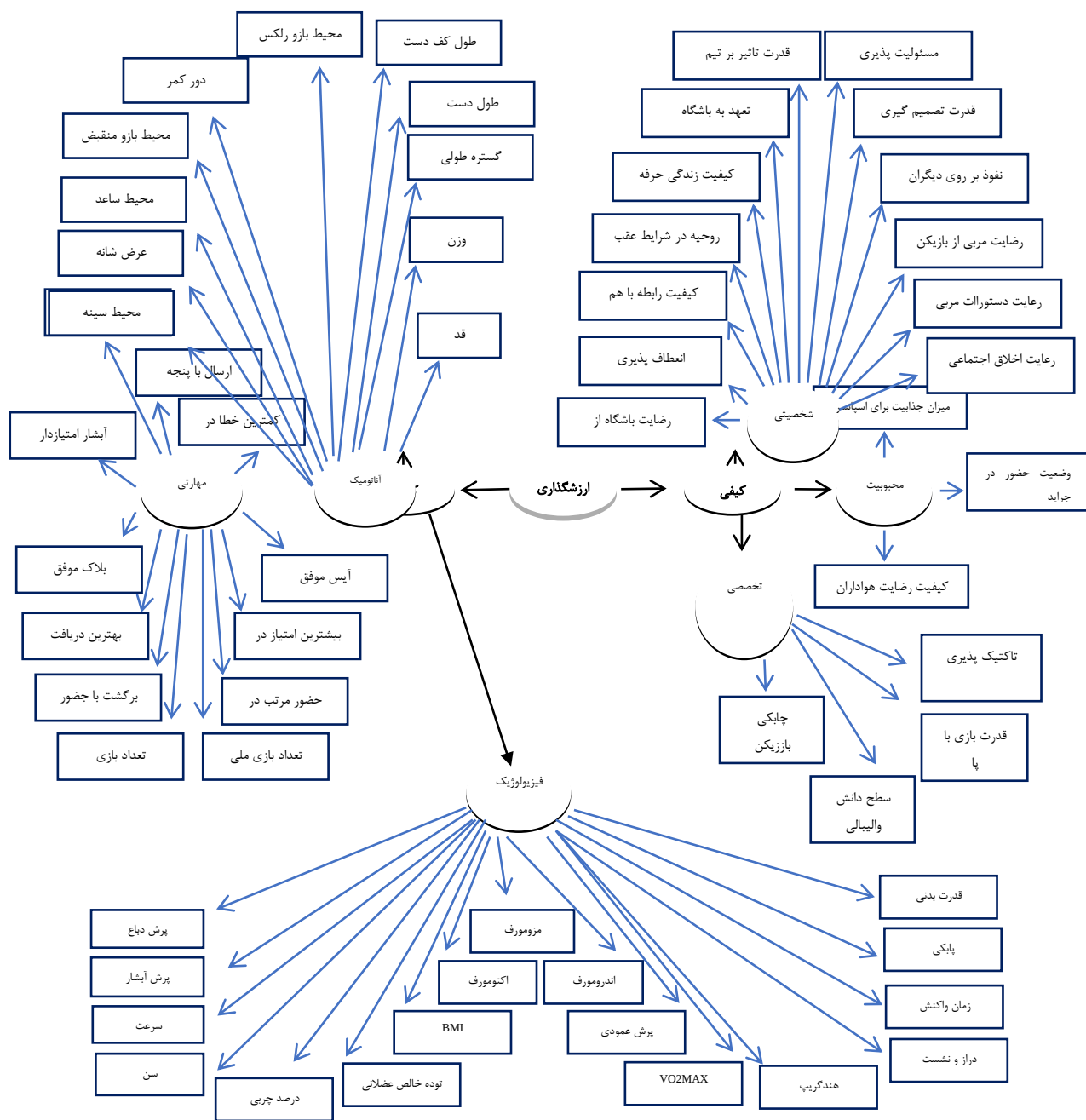
بازیکن ۱۹	۴۰۲	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۹.۴۱۱.۹۰۴.۵۹۶
بازیکن ۲۰	۳۷۰	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۸.۶۶۲.۶۹۸.۲۶۰
بازیکن ۲۱	۳۸۴	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۸.۹۹۰.۴۷۶.۰۳۲
بازیکن ۲۲	۳۷۸	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۸.۸۴۹.۹۹۹.۸۴۴
بازیکن ۲۳	۳۶۶	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۸.۵۶۹.۰۴۷.۴۶۸
بازیکن ۲۴	۳۸۵	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۹.۰۱۳.۸۸۸.۷۳۰
بازیکن ۲۵	۳۵۳	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۸.۲۶۴.۶۸۲.۳۹۴
بازیکن ۲۶	۳۴۶	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۸.۱۰۰.۷۹۳.۵۰۸
بازیکن ۲۷	۳۳۵	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۷.۸۴۳.۲۵۳.۸۳۰
بازیکن ۲۸	۳۳۰	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۷.۷۲۶.۱۹۰.۳۴۰
بازیکن ۲۹	۳۴۸	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۸.۱۴۷.۶۱۸.۹۰۴
بازیکن ۳۰	۳۲۰	۲۳.۴۱۲۶۹۸	۷.۴۹۲.۰۶۳.۳۶۰

با توجه به جدول ریالی سازی ارزش بازیکنان نتایج نشان داد، گران ترین بازیکن (با ارزش ترین بازیکن) بازیکن شماره ۵ با ارزش ۱۳.۵۳۲.۵۳۹.۴۴۴ ریال و ارزان ترین بازیکن (کم ارزش ترین بازیکن) بازیکن شماره ۱۶ با ارزش ۷.۰۲۳۸۰۹.۴۰۰ ریال در بین بازیکنان لیگ برتر والیبال کشور هستند. در مرحله بعد محققین به بررسی تاثیرگذارترین شاخص ها بر روی قیمت بازیکنان پرداختند. پس از بررسی مجموعه ای از شاخص ها استخراج گردید. نتایج نشان داد بیشترین امتیاز در ارزشگذاری بازیکنان مربوط به مولفه های مهارتی و فیزیولوژیک بازیکنان است، از بین تمام مولفه ها ۷ شاخص مربوط به طبقه مهارتی بازیکن بوده و ۷ شاخص مربوط به طبقه فیزیولوژیک و ۳ شاخص مربوط به گروه آناتومیک می باشد.

جدول ۵- تاثیرگذارترین شاخص ها

فیزیولوژیک	مهارتی	آناتومیک
سرعت	ارسال با ساعد	قد
پرش عمودی	ارسال با پنجه	وزن
قدرت هندگریپ	کمترین خطا در یک پست	گستره طولی دست ها
چابکی	حملات آبشار امتیازدار	
VO2MAX	تعداد سرویس موفق	
زمان واکنش	بلاک موفق	
سن	تعداد برگشت به بازی با حضور بازیکن	

پس از تأیید شاخص ها و دسته بندی و مقوله بندی آنها، و همچنین اجرای مدل ارزشگذاری بر روی بازیکنان، و تعیین قیمت بازیکنان، در مرحله بعد این مدل با تأیید خبرگان به شکل الگویی جهت ارائه و استفاده در منطق ارزشگذاری طراحی گردید که در شکل زیر قابل مشاهده می باشد.

شکل ۴-۲ مدل تحقیق

جهت آزمون الگوی این تحقیق از نظرات ۵ نفر از خبرگان ورزشی که در تعیین شاخص های اولیه در روش دلفی نظرات خود را بیان نموده بودند استفاده گردید. و سپس با روش دیاگرام سببی مدل تحقیق مورد بازبینی، ارزیابی و در نهایت مورد تایید قرار گرفت. در این روش با توجه به اینکه شاخص های استخراج شده توسط روش دلفی فازی به دست آمده بودند مراحل اول تا سوم دیاگرام سببی نادیده گرفته شده و از مرحله چهارم توسط خبرگان مورد ارزیابی بازبینی و در نهایت مدل تحقیق مورد تایید آنان قرار گرفت. در نتیجه به سوال اصلی تحقیق پاسخ داده شد.

بحث و نتیجه گیری

یکی از معضلات مهم و اساسی در حوزه ارزشگذاری بازیکنان در لیگ های والیبال ایران عدم وجود الگویی مناسب جهت ارزیابی، ارزشگذاری و قیمت گذاری بازیکنان است، با بررسی قراردادهای بازیکنان مشاهده می کنیم که تعدادی از بازیکنان والیبال به نسبت عملکرد خود یا حضور در تیم خاصی بسیار گران قیمت یا بالعکس قیمت گذاری می شوند. قیمت گذاری بازیکنان با توجه به مقدار بودجه موجود در لیگ می تواند تاثیر بسیار زیادی بر بودجه باشگاه داشته باشد به گونه ای که نوسانات جزیی در مبلغ قرارداد بازیکن می تواند تاثیر چشمگیری در سودآوری و درآمد باشگاه ها داشته باشد. با توجه به این موضوع که بازیکنان مهمترین و با ارزش ترین دارایی هر باشگاهی محسوب می شوند این پژوهش به دنبال الگویی جهت ارزیابی و ارزشگذاری بازیکنان لیگ والیبال ایران است. در این تحقیق در فاز کیفی و با استفاده از روش هفت مرحله ای سندلوسکی و باروسو و با مرور ادبیات پیشینه تحقیق در ۲۰ سال اخیر، ۲۶۰ مقاله در رابطه با ارزشگذاری منابع انسانی در والیبال استخراج شد و با استفاده از قاعده اشباع نظری ۱۰۰ مقاله مورد تایید قرار گرفت و شاخص های مربوط به ارزشگذاری بازیکنان والیبال استخراج و کد بندی شدند. نتایج در این خصوص نشان داد که تکرار و تعدد این شاخص ها در پژوهش های مختلف نشان از اهمیت این مولفه ها از دیدگاه محققان و نویسندگان بوده است و به احتمال قوی این مولفه ها می توانند نقش اساسی در ارزیابی و ارزشگذاری بازیکنان والیبال داشته باشند. در تحقیقات صورت گرفته توسط دیگر محققان نیز این موضوع مورد تایید قرار گرفته است به طوریکه محمودزاده آذری و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیق خود به ارائه مدل ارزش بازار بازیکنان حرفه ای فوتبال پرداختند، آنها از حدود ۲۲۰ جمله پیاده سازی شده از مصاحبه ها و بعد از حذف موارد تکراری و غیرمرتبط، ۱۰۹ کد اولیه را شناسایی و نشانه گذاری کردند در تحقیق دیگری که توسط فرانسشی^۱ و همکاران (۲۰۲۳) انجام شد، به بررسی عوامل تعیین کننده ارزشگذاری فوتبال در انگلستان

¹ Franceschi

پرداختند. محققین از بین ۳۲۹۸ مقاله ۲۹ مقاله را جهت ارزیابی مناسب تشخیص دادند و ۱۱۱ مشخصه از بین این مقالات استخراج گردید.

در گام بعدی این پژوهش شاخص ها توسط خبرگان مورد ارزیابی قرار گرفته تعدادی از شاخص ها حذف و تعداد دیگری به مولفه ها اضافه گردید، و تعداد ۶۰ شاخص کمی و کیفی مورد تایید قرار گرفت، در این مرحله محققین اقدام به مقوله بندی مولفه ها نمودند و آنها را به دومقوله ۶ مفهوم و ۶۰ کد طبقه بندی نمودند. نتایج نشان می دهد این شاخص ها می توانند زیربنای مهم و اساسی جهت تعیین جایگاه و ارزش واقعی و مالی بازیکنان والیبال باشند. با اجرای مقوله بندی و دسته بندی و ایجاد نظم در چیدمان شاخص ها، پژوهشگران می توانند با دقت بیشتری بر روند اجرای صحیح ارزشگذاری بازیکنان بپردازند. در تحقیقاتی که توسط دیگر محققان انجام گرفته است نشان می دهد که آنها نیز با استفاده از ایجاد نظم و دسته بندی در طبقه بندی شاخص ها اقدام نموده اند به طوریکه پورکمالی و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیق خود به ارزشگذاری ریالی کارکنان بانک پرداختند. آنها از چک لیست ارزشگذاری کارکنان در شبکه بانکی استفاده کردند. این چک لیست شامل ۴ مولفه کلی از جمله مولفه های فردی، شخصیتی، صلاحیت های حرفه ای و توانمندی های اجتماعی و هزینه های سازمانی بود و ۲۹ مولفه نیز زیر مجموعه این شاخص های بودند. در تحقیق دیگری که توسط کریشتین و لبشیر^۱ (۲۰۲۱) انجام گرفت محققین به بررسی و ارزیابی ارزش بازیکنان فوتبال در تیم های بوندس لیگای آلمان پرداختند. آنها ۲۸ معیار از شاخص های بازیکنان در مقوله های مختلف مورد سنجش و ارزیابی قرار دادند. معصومی و همکاران (۱۴۰۳) نیز در تحقیق خود به دنبال طراحی الگویی برای سنجش ارزش بازیکنان باشگاه های فوتبال لیگ برتر ایران بودند. آنها ۲۰۹ بازیکن از ۱۴ باشگاه را مورد ارزیابی قرار دادند و نتایج نشان داد که از دیدگاه خبرگان ورزشی ۳۳ متغیر از ۵۲ متغیر در ۴ دسته ویژگی های باشگاه، عملکرد فنی بازیکن، توانایی فنی بازیکن و ویژگی های فیزیکی و اخلاقی بر ارزش بازیکنان تاثیرگذار است.

در مرحله بعد پس از تعیین امتیاز بازیکنان از شاخص ها، مجموع امتیاز نهایی هر بازیکن از شاخص های کمی و کیفی به دست آمد. مجموع پول های موجود در لیگ برتر جهت خرید و فروش بازیکنان به دست آمد و از طریق آن ارزش ریالی هر امتیاز محاسبه گردید و در امتیاز کسب شده بازیکنان ضرب گردید و ارزش ریالی هر بازیکن مشخص شد. در این مرحله نتایج نشان داد که بازیکنان والیبال درآمدهای بسیار متفاوتی از یکدیگر دارند. در حالیکه والیبال به اندازه ورزش هایی مانند فوتبال، بسکتبال و یا تنیس در سطح جهانی محبوب نیست و یا از نظر مالی پردرآمد نیست، اما بازیکنان حرفه ای والیبال هنوز هم می توانند حقوق قابل توجهی دریافت کنند. به نظر می رسد سطح ثروت یک بازیکن حرفه ای والیبال به موفقیت و سطح مهارتش بستگی دارد و می تواند

¹ Kirschstein, & Liebscher

حقوق قابل توجهی دریافت کند. در تحقیقاتی که توسط دیگر محققین انجام شد از طریق بررسی عملکرد بازیکنان ارزش آنها را محاسبه نمودند. فرینگر و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیقی در رابطه با تاثیر پارامترهای عملکرد بر ارزش بازیکنان فوتبال در بوندس لیگا پرداختند آنها در نتایج نشان دادند اکثر بازیکنان ارزش کمتر از ۱۰ میلیون یورو دارند و بازیکنان دارای ارزش بالا دارای ارزش تقریباً ۶۵ میلیون یورو بودند. همچنین پورکمالی و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیق خود جهت به ارزشگذاری کارکنان بانکی در کشور ایران پرداختند. آنها ارزش ریالی هر امتیاز را برآورد نمودند، میانگین امتیاز کسب شده توسط کارکنان را محاسبه کردند و نشان دادند که ۴۷۹ درصد از کارکنان بازدهی مطلوب و ۳۶ درصد از کارکنان بازدهی متوسط داشته اند. در همین خصوص معصومی و همکاران (۱۴۰۳) در تحقیق خود به طراحی الگویی برای سنجش ارزش بازیکنان باشگاه های فوتبال لیگ برتر ایران پرداختند و به نتایج مشابه دست یافتند.

همان گونه که مشاهده گردید در این پژوهش سعی بر آن شد تا یک منطق ساده و کاربردی با عنایت به تمامی انتظارات از یک سیستم ارزش گذاری طراحی و معرفی شود. این مدل علاوه بر آنچه عنوان شد ویژگی هایی دارد که به آن اشاره می گردد تا به واسطه آن بهره گیری از آن ساده تر و کاربردی تر شود. اولین ویژگی مدل منطق امتیازی و ارزش یابی گونه آن است که به سیستم مالی و حسابداری سازمان ارتباط داشته و سازمان لیگ والیبال می تواند از نتایج آن در موارد مختلف بهره مند شود. ویژگی دوم این مدل خاصیت راهنمایی آن برای بازیکنان در جهت رشد شخصی و در نتیجه رشد تیمی است. به بیان دیگر مدل معرفی شده خاصیت پویایی داشته و می تواند برای تیم ها و افراد رشد دائم به همراه داشته باشد. ویژگی برجسته دیگر این مدل منطق و فرایند اجرای آن است و اگر سازمان، تیم یا باشگاه ورزشی نتواند به طور مستقیم از آن بهره مند شود می تواند منطق و الگوی آن را حفظ کرده و ضمن یک انعطاف کامل سیستم امتیازدهی و ارزش گذاری مناسب خود را طراحی کند. به بیان دیگر این پژوهش دو دستاورد برای مخاطبان خود به همراه دارد. یکی اینکه به واسطه آن یک منطق کاربردی و همه جانبه نگر در حوزه ارزشگذاری و حسابداری نیروی انسانی ارائه شده است و دیگر اینکه یک سیستم کمی و عددی همراه با فرمول ها و روابط ریاضی-مالی برای محاسبه ارزش ریالی افراد در سازمان و بازیکنان در تیم ها ارائه کرده است که منعطف بوده و قابلیت به کارگیری در هر مجموعه ای دارد. ویژگی دیگر این مدل که از طریق انعطاف آن مشخص می گردد هدایت استراتژیک آن است. به این معنا که اگر شما نسبت به مدل رضایت داشته و قصد به کارگیری آن را دارید، اما یک یا برخی از شاخص ها برای شما دارای اهمیت بیشتر است، می توانید مدل را موزون کرده و از طریق اعطای وزن به هر شاخص به خواسته خود به شاخص های مدیریت شده دست یابید، بنابراین یکی دیگر از ویژگی های بارز مدل امکان موزون سازی و هدایت استراتژیک

مدل است. از دیگر مزایای این مدل می توان به توجه همزمان به دو موضوع ارزش گذاری و حسابداری منابع انسانی به طور همزمان اشاره کرد. به این معنا که کمتر پژوهشی به هر دو رکن توجه داشته است. در انتها امید است که این پژوهش بتواند راه گشای مسائل و مشکلات ورزش کشور باشد و سهمی هرچند اندک در جهت نیل به اهداف عالی ورزش باشد.

منابع

- ابطحی، س. ح. (۱۳۷۴). آموزش و بهسازی منابع انسانی، چاپ سوم، تهران: انتشارات سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، ۱۶۷
- ایزدیار، م.؛ معماری، ژ.؛ موسوی، م. ح. (۱۳۹۵). معادله قیمت گذاری بازیکنان لیگ برتر فوتبال، نشریه تحقیقات اقتصادی، ۵۱ (۱): ۴۰-۲۵
- پور کمالی، م.؛ امیری، ح.؛ پارسا معین، ک.؛ بیک زاده عباسی، ف. (۱۴۰۱). ارزشگذاری ریالی کارکنان مبتنی بر الگوی ارزشگذاری در شبکه بانکی کشور، فصلنامه علمی پژوهشی سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، ۶ (۳): ۳۶۵-۳۵۷
- غلامی، س. ا. (۱۳۸۵). بررسی موانع و مشکلات پیاده سازی حسابداری منابع انسانی در ایران، جزوه کارشناسی ارشد دانشگاه شهید بهشتی، تهران
- محمودی زاده آذری، س.؛ احسانی، م.؛ نظری، ر.؛ سید حسینی، نوروزی، س. (۱۴۰۱). ارائه مدل ارزش بازار بازیکنان حرفه ای فوتبال ایران: رویکرد ساخت گرایانه نظریه داده بنیاد، مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۴ (۷۱): ۴۶-۱۷
- معصومی، ق.؛ تاری وردی، ی.؛ یعقوب نژاد، ا.؛ حیدرپور، ف. (۱۴۰۳). الگویی برای سنجش ارزش بازیکنان باشگاه های فوتبال لیگ برتر ایران، فصلنامه بورس و اوراق بهادار، ۱۷ (۶۵): صص ۲۸-۱
- میرسپاسی، ن. (۱۳۷۵). مدیریت منابع انسانی با نگرش راهبردی، چاپ دوم، تهران: انتشارات شروین، ۱۹۹
- نبیونی، ا.؛ رحمانی، ب. (۱۳۹۷). بررسی نقش حسابداری منابع انسانی بر عملکرد سازمان های ورزشی با رویکرد BSC، مطالعات اقتصاد، مدیریت مالی و حسابداری، ۴ (۲): ۱۳۶-۱۲۷
- Ederer, P. (2006). Innovation at Work: The European Human Capital Index. Lisbon Council, pp.2, available at: <http://www.lisboncouncil.net/publication/publication/45-the-european-human-capital-index.html>
- Franceschi, Maxence. Follert, Florian (2023). Determinants of football players valuation: A systematic review, Journal of Economic Survey, 1-24

Frenger, Monika. Emrich, Eike. Geber, Sebastian. Follert, Florian. Pierdzioch, Christian (2019). The influence of performance parameters on market value, Diskussionspapiere des Europäischen Instituts für Sozioökonomie, 30, 1-33

Govaerts, N., Kyndt, E., Dochy, F., & Baert H. (2011). Influence of learning and working climate on the retention of talented employees. *Journal of Workplace Learning*, 23 (1), 35-55.

Khodamoradi S, Naderian M, Bagheri M, Ghorbani M. (2011). Evaluation and selection of football players in the Premier League based on financial and sports indicators. *Q J Account Financ Manag*, 8 (2): 50–65.

Kirschstein, Thomas, and Steffen Liebscher. (2019). Assessing the market values of soccer players—A robust analysis of data from German 1. and 2. Bundesliga. *Journal of Applied Statistics* 46: 1336–49.

Lenten L, Geerling W, Konya L (2012). A Hedonic Model of Player Wage Determination from the Indian Premier League Auction: Further Evidence. *Sport Manag Rev*, 1;15

Leifheit, Nicolas. Follert, Florian (2023). Financial Player Valuation from the Perspective of the Club: the case of football, *Managing Sport and Leisure*, 28 (6): 618-637

Poli, Raffaele., Besson, Roger., Ravenel, Loic., (2022). Econometric Approach to Assessing the Transfer Fees and Values of Professional Football Players, *Economies*, 10, 4, pp 1-14

Sandelowski, M., Docherty, S., & Emden, C. (1997). Focus on qualitative methods. Qualitative metasynthesis: issues and techniques. *Res Nurs Health*, 20(4), 365-371.

Tunaru R, Clark E, Viney H. (2005). An option pricing framework for valuation of football players. *Rev Financ Econ*. Dec 31;14:281–95.